

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 585/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou CORVIN LEGAL s. r. o., Skladná 3707/1A, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6To/17/2025-1898 z 27. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu č. k. 6To/17/2025-1898 z 27. marca 2025. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okrem toho si sťažovateľ uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci: Sťažovateľ je obvineným v trestnom konaní vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 10T/76/2024 pre podozrenie zo spáchania zločinu neoprávneného prechovávanía omamnej a psychotropnej látky. Uznesením z 24. januára 2025 prijal mestský súd obžalobu prokurátora z 18. decembra 2024 podanú na sťažovateľa a obvineného [REDAKOVANÉ]. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ (a aj druhý obvinený [REDAKOVANÉ]) sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosti obvinených zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti zdôraznil, že proti prijatiu obžaloby mestským súdom podal sťažnosť preto, lebo podľa jeho názoru neexistoval jediný dôkaz, ktorý by svedčil o dôvodnosti jeho postavenia pred súd za spáchanie trestného činu neoprávneného prechovávanía omamnej a psychotropnej látky na skutkovom základe definovanom v obžalobe. Poukázal pritom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost/18/2014 z 28. mája 2014, v ktorom tento konštatoval dôvodnosť odmietnutia obžaloby, ak neboli splnené podmienky podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

4. Sťažovateľ pritom tvrdil, že s touto jeho námietkou sa krajský súd v napadnutom uznesení nevysporiadal relevantným a dostatočným spôsobom, čím malo byť porušené jeho základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý súdny proces. Konkrétne sťažovateľ uviedol, že prokurátor v podanej obžalobe navrhol vykonať nasledujúce dôkazy: (a) predvolať a vypočuť obžalovaných, (b) prečítať a oboznámiť sa so zápisnicou o výsluchu obvineného, (c) prečítať a oboznámiť sa so znaleckými posudkami KEÚ Košice a znaleckým posudkom z odvetvia psychiatrie a (d) prečítať a oboznámiť sa so zápisnicou o vykonaní domovej prehliadky spolu s fotodokumentáciou, výsledkom toxikologického vyšetrenia, výpisom z evidencie priestupkov a charakteristikou. Podľa sťažovateľa ale z týchto navrhovaných dôkazov vyplýva iba to, že pri predmetnej domovej prehliadke boli zaistené 2 ks igelitových vrecúšok a 1 ks papierovej skladačky s obsahom metamfetamínu v rôznej koncentrácii. Jediný dôkaz, ktorý mohol sťažovateľa usvedčovať, je výpoveď jeho spoluobvineného [REDAKOVANÉ], ale táto je podľa sťažovateľa nepoužiteľná, pretože tento jeho spoluobvinený bol vypočutý ešte pred vznesením obvinenia sťažovateľovi.

5. Okrem toho sťažovateľ zdôraznil, že nová koncepcia dôvodov na zastavenie trestného stíhania (§ 215 ods. 1 Trestného poriadku) po prijatí novely Trestného zákona posilňuje zásadu *in dubio pro reo* podľa sťažovateľa v tom zmysle, že prítomnosť pochybností o vine (obvinených) má zabrániť prokurátorovi čo aj len podať obžalobu. Podľa sťažovateľa totiž nemá byť sankciou za neunesenie dôkazného bremena vynesenie oslobodzujúceho rozsudku, pretože prokurátor má podľa neho podať obžalobu, iba keď je schopný v konaní pred súdom uniesť dôkazné bremeno. Z tohto dôvodu malo podľa neho napadnutým uznesením krajského súdu dôjsť aj k porušeniu čl. 17 ods. 2 ústavy – sťažovateľ pritom argumentoval aj nálezom ústavného súdu (Zbierka náleзов a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 43/1999), podľa ktorého je vzniesť obvinenie pre skutky, pri ktorých došlo k zániku trestnosti, v rozpore s čl. 17 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ považoval za neprijateľné, aby v prípade neunesenia dôkazného bremena prokurátorom bol iba oslobodený spod obžaloby a jeho prípadná ujma bola reparovaná v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva stíhania len zákonným spôsobom a zo zákonných dôvodov (čl. 17 ods. 2 ústavy) a základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Krajský súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal sťažnosťou sťažovateľa proti uzneseniu mestského súdu o prijatí obžaloby. Poukázal pritom na znenie § 241 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku, ku ktorému uviedol, že pokiaľ sťažovateľovi márne uplynula lehota 5 pracovných dní na namietanie väd prípravného konania (po doručení obžaloby, pozn.), nebol oprávnený podať ani sťažnosť proti uzneseniu o prijatí obžaloby, ktoré bolo vydané vo vzťahu k druhému spoluobžalovanému, ktorý vady prípravného konania namietal v predmetnej zákonom stanovenej lehote po doručení obžaloby. Krajský súd uviedol, že vo všeobecnosti platí, že ak obžalovaný namietal vady prípravného konania až po uplynutí tejto 5-dňovej lehoty, súd uznesenie o prijatí obžaloby nevydáva, ale iba pripísom obžalovanému oznámi svoje stanovisko. Krajský súd teda uzavrel, že uznesenie o prijatí obžaloby mal mestský súd doručovať iba tomu obžalovanému, ktorý v zákonnej lehote namietal vady prípravného konania (teda [REDAKOVANÉ]) a prokurátorovi (nie aj sťažovateľovi, ktorý tieto náležitosti nespĺnil). Z tohto dôvodu sa následne krajský súd v napadnutom uznesení zaoberal iba námietkami obžalovaného [REDAKOVANÉ].

9. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti paradoxne nespochybňoval okolnosť, že nespĺňal zákonné podmienky na doručenie upovedomenia o prijatí obžaloby a ani dôvody procesného postupu krajského súdu, ktorými tento odôvodnil, prečo sa nezaoberal sťažnosťou sťažovateľa, ale iba sťažnosťou jeho spoluobžalovaného. Sťažovateľ v podstate iba spochybňoval dôvodnosť trestného stíhania vedeného proti nemu. V tomto kontexte ústavný súd konštatuje, že jeho právomoc je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavná sťažnosť má byť podávaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hrozacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

10. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ uplatniť všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti/právomoci ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

11. Vo všeobecnosti možno uviesť, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľom ako obvineným a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po eventuálnom podaní obžaloby) ako obžalovaným právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane nimi označených práv (m. m. I. ÚS 107/2022). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku (m. m. I. ÚS 756/2016, I. ÚS 619/2016, IV. ÚS 612/2018, II. ÚS 355/2022).

12. Ústavný súd dopĺňa, že možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní (ako aj porušenie s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv), je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp. neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd). Ústavný súd totiž v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov (m. m. IV. ÚS 80/2022). Už konštatované východiská sú pritom aktuálne aj vo vzťahu k námietkam sťažovateľa v predmetnom trestnom konaní.

13. V nadväznosti na už uvedené východiská ústavný súd teda odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, keďže v tomto štádiu trestného konania nemá právomoc na jej prerokovanie.

14. Nad rámec už uvedeného ústavný súd podotýka, že nosné tvrdenie sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti (t. j. že neexistoval jediný dôkaz, ktorý by svedčil o dôvodnosti jeho postavenia pred súd) je celkom zjavne nepravdivé. Tento záver možno vyvodit' najmä zo samotného textu obžaloby a sekundárne aj z napadnutého uznesenia (dôvody sťažnosti sťažovateľovho spoluobžalovaného sa do určitej miery prekrývali so sťažovateľovými). Aj sám sťažovateľ uznal, že ho inkriminovali výpovede jeho spoluobžalovaného, ústavný súd tu podotýka, že o ich zákonnosti v konečnom dôsledku rozhodne súd (pričom sťažovateľ, ako ústavný súd už uviedol, bude mať možnosť namietat' proti tomuto záveru v rámci riadnych, resp. mimoriadnych opravných prostriedkov, pozn.). V každom prípade subjektívne hodnotenie sťažovateľa ako obžalovaného o zákonnosti konkrétneho dôkazu určite nemôže byť rozhodujúcim momentom pre prokurátora, čo sa týka toho, či má podať obžalobu. Okrem toho sťažovateľ opomenul v rámci argumentácie vo svojej ústavnej sťažnosti reflektovať okolnosti domovej prehliadky spolu s fotodokumentáciou a výsledkom toxikologického vyšetrenia, ktoré podľa krajského súdu s ohľadom na kontext skutku, ktorý bol obvineným kladený za vinu, postačovali na podanie obžaloby proti obojm obvineným.

15. Ústavný súd zároveň nemôže súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že po novele Trestného zákona by sa mal princíp *in dubio pro reo* aplikovať nielen v momente rozhodovania súdu o vine, ale aj v momente podania obžaloby zo strany prokurátora. Pre podanie obžaloby sa nevyžaduje absolútna istota o vine obžalovaného, pretože podaním obžaloby sa trestné konanie nekončí, ak by to tak bolo, *de facto* by sa zotrel rozdiel medzi prokurátorom a súdom, a tým by bol popretý aj čl. 50 ods. 1 ústavy, podľa ktorého iba súd rozhoduje o vine. Navyše po podaní obžaloby je prokurátor iba sporovou stranou, a teda absencia pochybností zo strany prokurátora o vine obžalovaného nemôže byť pre súd záväzná. Prokurátor je v konaní pred súdom nositeľom dôkazného bremena, a ak by pred súdom toto bremeno neunesol, dôsledkom bude oslobodenie obžalovaného, resp. obžalovaných spod obžaloby. Potenciálna ujma sťažovateľa v prípade jeho právoplatného oslobodenia spod obžaloby je v momente podania samotnej obžaloby z uvedeného uhla pohľadu irelevantná. Takáto pochybnosť je do určitej miery prítomná pri každom podaní obžaloby, a teda nemôže blokovať jej podanie. Ak by ústavný súd neodmietal ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok právomoci, musel by ju odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

16. Ústavný súd na záver dodáva, že rozsiahla novela trestných kódexov zákonom z 8. februára 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v znení uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky uverejneného pod č. 41/2024 Z. z. novelizovala v čl. II okrem iného aj § 215 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku, podľa ktorého prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak: a) je dostatočne odôvodnený záver, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, b) je dostatočne odôvodnený záver, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, c) je dostatočne odôvodnený záver, že skutok nespáchal obvinený. Pôvodné znenie, podľa ktorého prokurátor zastavil trestné stíhanie, ak a) je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, b) nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, c) je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený, bolo upravené zmenou (doplnením) slovného spojenia „je nepochybné“ za slovné spojenie „je dostatočne odôvodnený záver“ a táto novelizačná zmena len potvrdzuje nesprávnosť tvrdenia sťažovateľa o nevyhnutnosti aplikovať princíp *in dubio pro reo*

nielen v momente rozhodovania súdu o vine, ale aj v momente podania obžaloby zo strany prokurátora (bod 15 tohto odôvodnenia).

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu